

ЦАРКОЎНЫЯ НАВІНЫ – CHURCH NEWS

BELARUSAN AUTOCEPHALOUS ORTHODOX CHURCH

Published by Parsh of St. Kiryla of Turau
524 St. Clarens Ave., Toronto, Ont., Canada, M6H 3W7. Tel. (416) 530-1025

Год. 15

Вялікдзень, 1996

1(54)

ВЯЛІКОДНАЕ АРХІПАСТЫРСКАЕ ПАСЛАНЬНЕ

Любасныя ў Госпаду пастыры, шаноўнае манаства і ўсе багалюбныя вернікі святой Беларусі!

ХРЫСТОС УВАСКРОС!

«Усе вы, што ў Хрыста хрысьціліся,
у Хрыста апрануліся» (Гал. 3:27)

Дарагія й любасныя мае Брэты
й Сёстры!

Сёньня мы съвяткуем пера-
могу Ісуса Хрыста над
съмерцяй, бо яна дае і ўсім нам
веру ў перамогу ўсялякіх
цяжкасцяў, што бываюць у
нашым жыцці. Госпад кажа: «Я
ёсць уваскрасенне і жыццё»
(Ян 11:25).

Уваскрослы Хрыстос дае нам
моц прадаўжаць жыць і дае
запэўненне, што съмерць —
гэта ня ўсё. Перад Сваім
укрыжаваннем Госпад хадзіў
паміж народам і кніжнікамі,
фарысеймі і звычайнымі людзьмі,
як Чалавек. Простыя ледзей
разам з фарысеймі ня раз абкі-
далі Яго нягоднымі словамі, а
сёньня мы бачым сілу славы
Ягонае ў Ягоным уваскрасені.
Гэта сіла самаіснаванья, сіла
перамогі, сіла веры. «Гэтая
перамога, што перамагла съвет,
— кажа дабравеснік Ян, — гэта
вера наша» (Іян 5:4). Сёньня, да-
рагія мае, съвяткуючы
уваскрасенне Ісуса Хрыста,
умацаваны ў веры нашай, мы
адзначаем падзеі ў нашай
святоі Беларусі, што зак-
ранаюць кожнага з нас, бе-
ларусаў. Сёньня, съвяткуючы
уваскрасенне Госпада нашага
Ісуса Хрыста, жывем у часе

працесу ўваскрасення нашай
Святоі Беларусі. І сёньня аса-
бліва трэба мець прад вачым
жыццё съвятых і браць іх за
прыклад.

Святы апостал Павал у сваім
лісьце да Карынцянаў, кажа:
«Дык вось, ачысьціце старую
закіс, каб сталі вы новым цес-
там, бо вы прэнсыя, бо Пасха
наша Хрыстос, ахвяраваны за
нас. А таму будзем съвятаваць
не са старой закісі, ня з закі-
сі зла і подступу, а з прас-
накамі шчырасці й прауды»
(ІКар. 5:7-8). Гэтым съвяты
апостал кажа нам, каб мы ад-
навіліся да новага жыцця ў
духу словаў Госпада нашага
Ратаёніка Ісуса Хрыста. Бо ж
гэта пра нас сказана: «Усе вы,
што ў Хрыста хрысьціліся, у
Хрыста апрануліся» (Гал. 3:27).

Гэта азначае, што ўсе мы, хто
вераю, замацаванай хростам,
прыняў у сябе, у сваю душу
Хрыста, тым самым прыняў
Хрыста, як духоўную вонратку, і
павінны ўсім сваім жыццём
выяўляць Хрыста. У гэтай во-
нратцы мы павінны быць
уважлівымі на людзкія недахопы,
быць цярплівымі, не дакараць
адзін аднаго, але выбачаць адзін
аднаму, як і Хрыстос ня толькі
выбачаў правіны людзям, але
нават пакутаваў за іх. Хрыстос

дабравольна прыняў пакуты на
крыжы за нашыя грахі, каб по-
тым звязаць сілу, як Бог, Сваім
уваскрасеннем.

Дарагія мае, сапраўдны
хрысьціянін павінен мець у
сваёй души Хрыста, шчыра
вераваць у Яго, каб адчуваць
разам з апостолам Паўлам, які
кажа: «І ўжо ня я жыву, а жыве
ўва мне Хрыстос. А што цяпер
жыву ў целе, дык жыву вераю ў
Сына Божага, Які палюбіў мяне і
аддаў Сябе за мяне» (Гал. 2:20).

Апостол Павал перасьцерагаў
Афесцаў, і казаў ім: «Ня
үпівайцесь віном, ад якога бывае
распуста; а напаўняйцесь
Духам, настаўляючы саміх сябе
псалмамі і славаслоўем і
духоўнымі съпевамі, съпявяючы і
апявяючы ў сэрцах ваших
Госпада» (Аф. 5:18-19). А гэта
азначае, каб мы ня былі
духоўнымі съляпцамі, каб слав-
ілі Госпада, Які сваёй крывёй
абмыў наш грэх на крыжы, быў
пахаваны ў на трэці дзень
уваскрос.

Няхай жа кожны з нас, зь
вераю і ў поўным перакананьні
непаслабна дзейнічае, каб нашыя
высакародныя надзеі споўніліся і
каб на Вялікодных багаслужбах
уся Святая Беларусь з уздзя-
насцю Богу славіла
уваскраслага Госпада нашага

там і адзін аднаго абдымен. Скажам, браты, і тым, што ненавідзяць нас, выбачым усё дзеля ўваскрасення, і гэтак запяём: "Хрыстос уваскрос зь мёртвых, съмерцю съмерць патаптаў і тым, што ў магілах, жыцьцё падарыў".

Усіх вас, дарагія Суродзічы, вітаю: ХРЫСТОС УВАСКРОС — САПРАЎДЫ ЎВАСКРОС!

Вялікдзень, 1996
Таронта, Канада
мітрап. МІКАЛАЙ

ЯК ВЫ МЯРКУЕЦЕ СПАДАРСТВА?

Прыехаўшы больш чымсі цэтынікі трох гадоў таму ў Канаду стаўся сябрам тутэйшае Беларускае Грамады. Было вельмі прыемна адчуць сябе зноў сярод сваіх братоў-беларусаў. Было для мяне адкрыццём і існаваньне Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы. Яшчэ большым адкрыццём было для мяне інфармацыя пра існаванье наўат дзяўлю БАПЦ.

Такая зьява не магла не выклікаць цікавасць новапрыбылога беларуса. Стаяў я цікавіцца гэтым пытаньнем. Спытаўся ў Уладыкі Мікалая, атрымаў адказ. Яшчэ тады зъдзіўла мяне, як ён вельмі інтэлігентна й далікатна апісаў ситуацыю. Не пачуў ад яго ніводнага ганебнага слова пра ягоных апанентаў. Шчыра гаворачы, гэта зъяўляецца прыемным выключэннем, бо разьбіраючы архівы нашае эміграцыі пераканаўся, што бруду выліць адзін на аднаго ніколі не шкадавалі.

Але паколькі атрымліваць інфармацыю я прызыўчайцца ад двух бакоў, зъвярнуўся да Уладыкі Ізяслава за тлумачэннемі. У адказ атрымаў ліста ад ... Барыса Данілюка. Ну вядома, хто я такі каб САМ Уладыка Ізяславу мне адказаваў. Хоць шчыра гаворачы, быў перакананы што пытаньне адзінства царквы павінна хвяляваць перш за ўсё яго самага. Адказ спадара Данілюка мяне вельмі зъдзіў. Я ня ведаю ў како спадар Данілюк вучыўся, але вось вывучку прадэмансістраўства у «лепшых камуністычна-камісараўскіх» традыцыях. Менавіта яны навучыліся не адказаваць на пытаньні, а прымушалі верыць. Ну а тых, хто далей пытаўся проста стралілі. Дык вось спадар Данілюк умудрыўся не адказаўшы ні на воднае пытаньне, аднак хапіла яму аблаяць па ўсякаму Уладыку Мікалая, а БАПЦ, якую Уладыку Мікалай ачолівае, абазваць "Сэктай".

Я прыгледзіўся ўважліва і перкаўся, што няма ніякіх адрозненінняў

зь іншымі праваслаўнымі цэрквамі. Адно толькі розніца, што багаслужбы ідуць па-беларуску. Але гэта якраз тое, што й трыве мяне ў гэтай царкве. Далей я паспрабаваў ня ўнікаць. Бо быў перкананы, што паколькі не я гэту сварку распачаў, то і ня мне яе спыняць. Хоць шчыра кажучы той падзел і эміграцыі й БАПЦ здаюцца мне штучнымі. Бо вельмі ж гэта падобна на сварку двух хлапчукоў, дзе мае месца такі прыблізна дыялог — «Дурань!» — «Ты сам дурань!». Вось толькі хлапчукі хутка памірацца. А нашыя "хлапчукі" ніяк не памірацца вось ужо 50 гадоў.

Таму ражучыя й сваечасовыя заходы Уладыкі Мікалая па спыненню варажнечы й аўяднанню БАПЦ здзяліся мне амаль цудам. Упэўнены, што балышыня нашае паўночна-амерыканскаса дыяспары ўздыхнулі з палёгкай і надзеяй. Як і ўсе іншыя я з надзеяй і нецярплемнем чакаў як сустрэне другі бок працягнутую адчыненую руку Уладыкі Мікалая. Я чакаў, што адказ будзя становічы, іншыя чакалі на ражучую адмову. Але адказ быў вельмі традыцыйным — чарговая партыя бруду. І вось я трываму гэты бруд перад вачыма. Што гэта? Ці разумны, псыхічна здаровы чалавек стане пісаць штосьці падобнае пад назовам «Паведамленыне Кансысторіі БАПЦ». Шчыра кажучы гэта выглядае як чыстае вады шантаж. Я не жадаю чапаць гісторыю БАПЦ, адно толькі хацеў напомніць, што няма съвіятых у нашае царкве, успомнім Уладыку Андрэя, Хіратонію Уладыкі Ізяслава.

Вельмі хочацца каб мяне пачуць менавіта вернікі іншае БАПЦ. А можа спадарове успомнім мудрасць Чэрчыля, а можа яшчэ каго іншага, што вайна занадта сур'ённая справа каб давяраць яе генералам. Можа ёсьць сэнс, як у Ватыкане, дзе каб абраць Папу запіраюць кардыналаў у адным пакоі і выпускаюць толькі паслья абрэння, можа каб заперці й нашых Уладыкаў і ня выпускаць пакуль не памірацца. Бо справа ідзе аб вельмі дарагім для нас усіх будучым лёсে нашае Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы. Як вы мяркуюце спадарства?

Раман Кардонскі

БЕЛАРУСЬ ДЗЕСЯЦЬ ГАДОЎ ПАСЛЬЯ ЧАРНОБЫЛЯ

Захворваньні на рака шчытавіднай залозы сярод дзяцей у Беларусі павялічыліся на 285 працэнтаў.

Нараджальнасць у Беларусі зьнізілася на 50 працэнтаў.

Радыяцыя ня толькі спрычыняе захворваньні ракам, яна паніжае імунітэт, паслабляючы адпорнасць арганізму на хваробы.

Мільёны беларусаў яшчэ ўсё жывуць у раёнах высокай радыяціі, якою пакрытыя 30 працэнтаў тэрыторыі краіны.

Болыш за 20 працэнтаў гадавога бюджету дзяржавы ідзе на выдаткі, звязаныя з чарнобыльскай аварыяй.

Паводле апошніх падлікаў, шкода, нанесеная чарнобыльскай катастрофай, будзе каштаваць рэспубліцы ў пэрыядзе 1986-2015 гадоў 235 мільярдаў даляраў.

Вось суровая статыстыка дзесяць гадоў паслья чарнобыльскай бяды, што напаткала Беларусь 26 красавіка 1986 году. А яшчэ горш тое, што гэтыя лікі мянняюцца, і мянняюцца ў горшы бок. Прыкладам, спэцыялісты аховы здараўя прадказваюць, што яшчэ каля 20 тысячаў дзяцей захварэюць на рака ў недалёкай будучыні. Апрача гэтага, тысячы дзяцей і дарослых памруць раней свайго часу дзеля нястачы патрэбных лекаў і вітамінаў. Асабліва не стае антыбіётыкаў. Стан здараўя насельніцтва будзе пагаршацца таксама ў выніку далейшага эканамічнага спаду. Назіраюцца выразныя адзнакі таго, што дапамога з-за мяжы рэзка зъмяншаецца. Коратка кажучы, пасыент хворы і шанцы на паправу слабыя. Некаторыя эксперыты наагул ставяць пытаньне, ці выжыве Беларусь як нацыя, ці перажыве найцяжэйшую за ўсё часы прымысловую аварыю, што выкінула радыяцыі ў 30-40 разоў больш, чым атамныя бомбы, скінутыя на Гірасіму і Нагасакі.

Сёлета дзейнасць, звязаная з чарнобыльскай дапамогай, узмоцненая ў сувязі з дзесятымі ўгодкамі авары. І гэта аднаўляе ўвагу, як і павінна быць, да пакутаў тых, хто паярпеў.

Беларуская Аўтакефальная Праваслаўная Царква (БАПЦ) праз свой Фонд Дапамогі Ахвярам Чарнобыля ў Беларусі, узначальваны Мітрапалітам Мікалаем (Васіль Русак) сакратар, Аляксандар Сільвановіч скарбнік (каардынатар), брала ўдзел у завозе ў Беларусь (тры грузы, усяго разам восем 40-футовых кантэйнераў агульной вартасцю, прыблізна, шэсьць мільёну даляраў мэыкаментаў, мэдычных прыладаў, харчоў і цацак для хворых дзяцей). Кожны раз прадстаўнік(і) БАПЦ суправаджалі груз і дапамагалі ў разьмеркаванні яго шпіталям, дзіцячым дамам і прытулкам. Хоць фінан-

савыя магчымасыці БАПЦ вельмі сыцілля, шчодрая падтрымка з боку вернікаў і прыяцеляў, асабліва ад Кліўлендзкага парафіі Божай Маці Жыровіцкай, умажлівіла значную дапамогу ахвярам Чарнобыля ў Беларусі. Сёлета на 10-я ўгодкі чарнобыльскай аварыі мы ізноў хочам падкрэсліць значэнне дапамогі і нашу пранятасць справаю дабрабыту братоў і сасыцёр у Беларусі. Мы ізноў бяром уздел, супольна зь Дзіцячым Чарнобыльскім Фондам Рамапаўская Сярэдняе Школы, у завозе ў Беларусь вялікага грузу (trys 40-футавыя кантэйнеры вартасцю, прыблізна, 4,5 мільёна даляраў, у тым ліку на 1,5 мілёна даляраў антыбіётыкаў) мэдыкаментаў і мэдычных прыладаў. Двое прадстаўнікоў БАПЦ разам з 24 вучнямі і 6 настаўнікамі Рамапаўской СШ паедуць у Беларусь, каб узяць уздел у разъмеркаваныні грузу. Рамапаўскія школьнікі раздацуць таксама хворым дзеткам цацкі і выступяць з паўгадзінай канцэртнай праграмай, загалоўленай «Памятныя 1950-я гады — рок-ён-рол», якую пакажуць у 10 шпіталях. Школьнікі выкананаюць таксама дэяве песні па-беларуску.

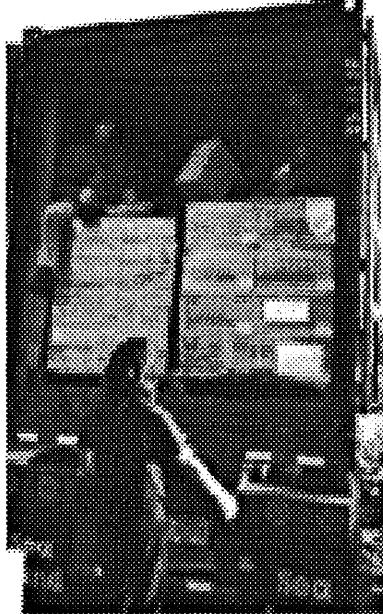
У мінулым шмат хто зь лекароў, санітарак і бацькоў хворых дзяцей казалі нам, што Беларусь дастае дапамогу з многіх краін ды што яны вельмі ўдзячныя за ўсю гэтую ўвагу і дапамогу. Але дапамога мае асаблівую вартасць, калі ідзе ад замежных суродзічаў. Людзі на Бацькаўшчыне кажуць, што мы ім даем шмат больш, чымся мэдыкаменты, якія лечаць цела, але й нешта, чаго мэдыкаментамі не дасягнеш — лек для душы. Калі чуеш такія слова, дык думаеш, што гэта — найлепшае супрацьдзеянне патоку прапаганды нянявісьці, якою зь некаторых тэлевізійных каналаў кормяць беларускае жыхарства.

Калі Вы хочаце яшчэ раз далучыцца да справы дапамогі ахвярам Чарнобыля ў Беларусі, Вы можаце паслаць ахвяраваныне (вызваленое ад падаткаў) на адрес:

BAOC FUND FOR CHERNOBYL VICTIMS
9 River Road,
Highland Park, NJ 08904

Памятайце, што Вашае ахвяраваныне прынясе больш, чым мэдыкаменты, які лечаць цела, яно панясе з сабой нешта вялікае — тое, што лечыць душу.

Аляксандар Сільвановіч

Студэнты з Рамапо Чігч Січоол ладуюць адзін з трох кантэнераў мэдыцыну і мэдычныя прыборы, якія адсылаюцца на лячэніе хворых дзяцей ў Беларусь

BELARUS TEN YEARS AFTER CHERNOBYL DISASTER

Alexander Silwanowicz

- **Thyroid cancer among children in Belarus is up 285 percent**
- **Birth rates in Belarus are down 50 percent**
- **Radiation not only causes cancers, it attacks immune system, making people more vulnerable to other diseases**
- **Millions of Belarusans still live in contaminated areas (30% of Belarusian territory has high levels of radiation)**
- **Belarus is spending over 20 percent of its annual budget on Chernobyl-related costs**
- **New estimates for the total damages from the Chernobyl catastrophe for the period of 1986 to 2015 are placed at \$235 billion**

These are the grim statistics for Belarus ten years after the Chernobyl disaster of April 26, 1986. What makes it even worse, is that these numbers are changing and they are changing in a wrong direction. For example, health organizations predict that in Belarus 20,000 more children will develop cancer in a near future and many more children and adults will needlessly die because their immune system is weakened and there is severe shortage of critical

Сп. Аляксандар Сільвановіч скабнік Фонду падарпушчым ад аварыі Чарнобыля пры беларускай Аўтакефальтай Праваслаўнай Царкве уручае чэк на 6,000.00 ам. дал. сп. Дональд Цаірнс, Прэзідэнт Рамапо Цілдрен оф Чарнобыл Фунд. Гэтыя дзьве інстытуцыі, Царква і школа пакрываюць перасылку мэдыкаментаў у Беларусь.

medicines and vitamins. Antibiotics are in particular in short supply. The health situation will be further negatively affected by continuous economic crisis. There is also strong evidence that humanitarian assistance from abroad is on a steep decline. In short, the condition of the patient is serious and the prognosis is bleak. Some experts are seriously questioning whether Belarus, as a nation, will survive the greatest industrial accident of all time. An accident that released thirty to forty times the amount of radioactivity of the atomic bombs dropped on Hiroshima and Nagasaki.

This year there is an increase in activities related to Chernobyl Disaster because of the 10th anniversary of the accident. This will draw attention anew, as it should, to the continued suffering of its victims.

The Belarusian Autocephalic Orthodox Church (BAOC) through its "Fund for Chernobyl Victims in Belarus" with Metropolitan Mikalay as its chairman, (Vasil Rusak - secretary and Alexander Silwanowicz - treasurer/fund coordinator) has sponsored in the past three shipments (8 forty-foot containers worth approximately

six million dollars) of medicines, medical supplies, food and food supplements and toys for the sick children. Each time representative(s) from BAOC have accompanied the shipment and helped distribute it to hospitals, children homes and orphanages. Even though the financial resources of the BAOC are very modest, the strong support of the Chernobyl assistance program given by BAOC members and its friends and in particular by the Cleveland Parish of Mother of God of Zyrovice, allowed us to provide significant aid to the victims of Chernobyl in Belarus.

This year, on the 10th anniversary of the Chernobyl disaster, we again want to emphasize our support and concern for the well being of our brothers and sisters in Belarus and are cosponsoring with "Ramapo Children of Chernobyl Fund" a large shipment (3 forty- foot containers, approximately worth 4.5 million dollars of which 1.5 million dollars worth are antibiotics) of medicines and medical supplies. Two BAOC representatives along with 24 students and 6 teachers from Ramapo High School will travel to Belarus to participate in distribution. The Ramapo High School students will also bring along stuffed animals for the sick children and give a half hour concert of song and dance entitled "Fabulous Fifties - Rock and Roll" at 10 hospitals. By the way, two songs in their repertoire will be in Belarusan.

In the past many of the doctors, nurses and parents of the sick children have told us that Belarus gets assistance from numerous countries and that they are very grateful to all of them for their concern and support, but it is extra special when this concern and support comes from fellow countrymen living abroad. We were told that the medicines that we bring cure more than their bodies, it gives them something no ordinary medicine can provide, a cure for their souls.

Words like that seem to tell us that the Chernobyl victims assistance is the best antidote to the steady diet of hatred that is fed from some TV channels to the Belarusan population.

If you want to show your concern and support for Chernobyl Victims in Belarus you can make a tax deductible contribution to:

BAOC FUND FOR CHERNOBYL VICTIMS
9 River Road

Highland Park, NJ 08904

Remember that your donation will provide more than just the medicine to cure the body, it will provide something that also cures the soules!

ДАЛАМОГА ДЗЕЦЯМ У БЕЛАРУСІ

На просьбу з Беларусі сп-ня Марыя Ганько дабравольна й безкарысна занялася высылкай ад парафії Св. Кірылы Тораўскага БАПЦ даламогі беларускім дзецям у Беларусі, а таксама беларускім дзецям у Летуві.

Ад 1994 году ўжо выслана ў Беларусь 51 пачку вонраткі прыблізна агульной вагой 1300 кг, а перасылка каштавала 2,419.41 дал. Таксама выслана даламога беларускім дзецям у Летуві 28 пачак вонраткі з харчамі прыблізна агульной вагой 750 кг, перасылка з коштам харчоў каштавала 1,575.51 дал.

Вялікую колькасць за стараннем сп-ні М. Ганько мы атрымалі вонратку ад іншых цэрквеў і дабрачынных устаноў. А гроши на пакрыццё перасылкі атрымалі ад нашага грамадзтва.

Ужо ідзе падрыхтоўка да наступных перасылак пачкаў. Калі ў вашай хаце назыўバラлся добрай ужыванай вонраткі (годнай да ўжытку). Альбо, калі ведаеце, каго з ваших сяброву ці знаёмых, альбо прыяцеляў, дзеці якіх выраслі, а вонратку трymаюць, як памятку, звярніцеся да іх і папрасіце, каб яны ахвяравалі яе патрабуючым бедным дзецям. Збярыце ѹ прывязіце вонратку ѹ царкоўную залю пры **524 St. Clarens Avenue, Toronto, Ontario, Canada, M6H 3W7**.

Калі ж Вы ня можаце нічога даць з вонраткі, дык ахвяруйце пару даляраў на перасылку вонраткі ѹ Беларусь на адрес: **Parish of St. Kiryla of Turaus, 524 St. Clarens Avenue, Toronto, Ontario, Canada, M6H 3W7**. Чэкі выпісваіце на **Parish of St. Kiryla of Turaus**, зазначаючы, што Вашая ахвяра прызначана на даламогу дзецям у Беларусі.

Кожны з нас уключна з Вамі ведае, што пара нагавіцаў у школьнага хлопчыка ці сыненка ѹ дзяўчынкі доўга ня трymаюцца. А пара нагавіцаў ці сукенка школьнікам каштую амаль адну траціну матчынага месячнага заробку. А маци й ейныя дзеці патрабуюць есьці. Гэта толькі адзін з многіх прыкладаў. Есьць людзі, якія кажуць: мы маем сваіх у Беларусі. Так, Вы праўду кажаце, але някайкрошка хлеба з Вашага стала ўпадзе, тым бедным дзецям, якім няма каму прыслаць.

Дараўгія суродзічы заклікаем усіх Вас, будзем дабрадушнымі ды адгукнемся зь любасцю на лямант дзетак нашых суродзічаў у Беларусі. А яны будуць удзячныя нам, тым хто ім памагае.

Дык выканаем свой хрысьціянскі абавязак міласердзя.

архіяп. МІКАЛАЙ

УВАГА! Просім прысылайце вонратку, хоць ужываную, але чистую, каб ня трэба было нам мыць яе.

НОВЫ СЛУЖБОЎНІК

У мінулым годзе вышаў Службоўнік — Service Book. Як сам загаловак кажа, службоўнік ёсьць двумоўны; Беларуска ангельскі. Службоўнік выгадны тым, што англоўнія дзеци беларускіх бацькоў могуць лёгка разумець праваслаўную багаслужбу ѹ съвятыні, а таксама добры для навучанья рэлігіі.

Бацькі, якія жадаюць памагчы сваім дзецям, могуць набыць беларуска-англоўнага службоўніка ѹ парафіі **St. Kiryla of Turaus, 524 St. Clarens Ave. Toronto, Ontario, Canada, M6H 3W7**. Аднак, той, хто хоча атрымца успомненага службоўніка мае прыслаць гроши на пакрыццё пошты (перасылкі). За адзін асобнік кніжкі перасылка каштавае; у Канадзе \$3.50, у Злучаныя Штаты Амерыкі \$3.60, у іншыя краіны \$4.10. Цчэяуе альбо Money Order выпісваць па **St. Kiryla of Turaus**, зазначаючы на што прыслалі. Не атрымаўши кошт перасылкі мы Службоўніка не высылаем.

«РЫМСКІ ПАТРЫЯРХ»

«Віснык» — The Herald, Winnipeg, Man. за сакавік, бач. 14, падае выказваныні нямецкага багаведа й псыхалога Eugen Drewermann быўшага рымска-каталіцкага съвятара, што найбольшай перапонай да паяднання ёсьць тое, што рымскі папа трymаюцца папствам. Думкі Drewermann, саўпадаюць нядайна выказанымі думкамі Праваслаўных Цэрквай, для якіх папства ёсьць найбольшай і галоўнай перапонай для паяднання з Рым-Каталіцкай Царквой.

Drewermann добра ведамы за ягоныя супярэчныя выказваныні пра Рым-Каталіцкую Царкву. У 1990 годзе ён быў забаронены царкоўнымі ўладамі прапаведаваць навучаць у Рым-Каталіцкім Універсітэце ѹ Paderborn, Нямечына. Тады ён пакінуў рым-каталіцкае съвятарства.

НОВАЯ СХІЗМА

Згодна «Віснык» — The Herald, Winnipeg, Man. за сакавік, 1996, бачына першая, пададзена весткі з французскага часопісу La Croix з 27 лютага 1996 году.

Згодна гэтай весткі Маскоўская Патрыярхія ўчыніла такую самую схізму, якую учыніла Рымская Патрыярхія ѹ 1054 годзе, калі Рым-Каталіцкая Царк-

ва адайшла ў схізму. У 1054 годзе было абапольнае пракляцьце (анатама). Гэтым разам мабыць Москва не адважылася кінучь пракляцьце на Канстантынопальскага Патрыярха. У пятніцу 23 лютага 1996 году між Патрыярхамі Москвой і Усяленскім наступіла схізма еўхарыстычнай супольнасці. Прычына было тое, што Усяленскі Патрыярх Барталамея Першы аднавіў Аўтаномію Эстонской Праваслаўнай Царквы.

Пасылья першай съветавой вайны Эстонія атрымала сваю незалежнасць ад Расеі. Усяленскі Патрыярхат дзеля забязыпечаньня й упарадкаваньня царкоўнага праваслаўнага жыцця й волі эстонскіх вернікаў прызнаў Аўтаномію Эстонской Праваслаўнай Царкве. На аснове пастановы Сыноду Усяленскага Патрыярхату, Усяленскі Патрыярх Мялец (Мелетіос) IV, у ліпені 1923 году выдаў ТОМАС (дакумент) на прызнаныне Аўтаноміі для Эстонской Праваслаўнай Царквы пад амафорам Усяленскага Патрыярха.

У 1940 годзе расейцы занялі Эстонію. Москвойская Птрыярхія Падпарафавала Эстонскую Праваслаўную Царкву пад сваю юрисдыкцыю, не бяручу пад увагу ТОМАС з 1923 году, выдадзены Усяленскім Патрыярхам. Эстонскі Мітрапаліт Аляксандар, які ачольваў Эстонскую Царкву, быў змушана зь некалькі тысячнымі вернікамі ўцакаць з Эстоніі да Швецыі. Усяленская Патрыярхія праз даўжэйшы час не пагаджалася з паўсталай некананічнай і бяспраўнай сітуацыяй з Эстонской Праваслаўнай Царквою. Але дзеля спакою, на сталае дамаганне Расейскай Царквы й абставінаў часу, Усяленскі Птрыярхат у 1978 годзе прымяняў царкоўную эканомію і аўявіў томас з 1923 году нядзеючым, — але гэта не азначае што ТОМАС з 1923 году быў няважны, неадпаведны ці адкліканы.

У 1991 годзе Эстонія аднавіла сваю незалежнасць, Эстонская Царква з'яўрнулася да Усяленскага Патрыярха, каб той зноў узяў яе пад сваю апеку. Усяленскі Канстантынопальскі Патрыярх з'яўрнуўся да Москвойскага Патрыярха, каб мірным спосабам заладзіць справу Эстонской Царквы. Москва на ніякія прапановы Канстантынополя не пагаджалася.

20 лютага 1996 году на паседжаньні Сыноду Усяленскага Патрыярхату пастановаўлена што ТОМАС з 1923 году нанава ёсьць дзеючым, і аўяўлена, што Эстонская Праваслаўная Царква ёсьць Эстонская Аўтаномная Праваслаўная Царква пад амафорам Усяленскага Канстантынопальскага Патрыярха.

23 лютага 1996 г. прыбыла да Таліну, Эстонія, дэлягация ад Усяленскага Патрыярха Барталамея Першага й урачыста прагаласіла Эстонскую Праваслаўную Царкву Царквою Аўтаномнаю

пад амафорам Усяленскага Патрыярха Барталамея. Таго самага дня — Москвойскі Патрыярх Аляксей выкрэсліў імя Усяленскага Патрыярха Барталамея Першага з царкоўнага дыптыху (лісты малітоўнага памінання імён Патрыярхаў пад час сьв. Літургіі). У сваім абвінавачаньні Усяленскага Патрыярха ў умешваньне ў чужую царкву ані словам не заінтулілася пра ТОМАС з 1923 году й што яна бяспраўна падпарадковала сабе Эстонскую Царкву ў першую чаргу.

Аб'яўленыне Эстонскую Праваслаўную Царкву Аўтаномнай — гэта паварот яе да таго стану, у якім яна была да 1940 году. Тады Москвойская Патрыярхія сілаю падпарадковала Эстонскую Царкву пад сваю юрисдыкцыю. Як бачым Москва не прызнае царкоўныя правілы ані царкоўную традыцыю, а карыстаецца нахайнай сілай.

Цяпер пытаныне, якія Цэркви падтрымаюць Москву й ці адбудзеца плянаваны на 1997 год Усяленскі Сабор Праваслаўных Цэркvaў?

НЯДЗЕЛЯ ПРАВАСЛАЎЯ

Штагоду Праваслаўная Царква абыходзіць Дзень Праваслаўя ў першую нядзелью Вялікага Посту. На съяткаваныне Праваслаўя быў запрошаны ўкраінскім съятаратом з Судубры айцец Міраслаў з нашае парафіі Св. Кірылы Тураўскага з Таронта.

У нядзелью ўвечары а 17 (5 па паўдні) гадзіне адбылася саборная вячорня Праваслаўя, у украінскай съятыні Св. Уладзімера, на якую сабраліся съятары места Судубры; украінскія, грэчаскія, сэрбскія і з Таронта а. М. Вайцюк. Вячорня праходзіла пад украінскую, па-грэческу, па-сэрбску й па-беларуску. Багаслужбу Праваслаўя ўпрыгожыў добры мясцовы хар Св. Уладзімера, які сіпяваў малітоўна вячорныя напевы.

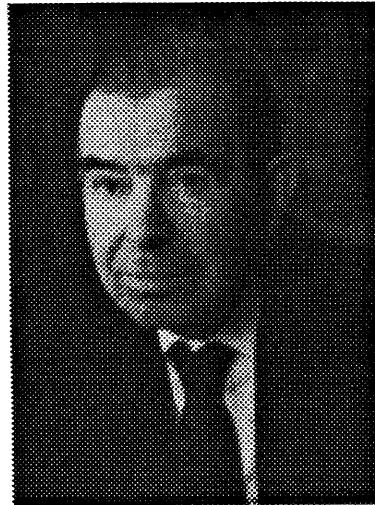
Пасылья вячорні быў нарыхтаваны банкет для прысутнага съятарства й прысутным вернікам.

СЪВЕТЛАЙ ПАМЯЦ

У суботу а 17 (5 па паўдні) гадзіне, 2-га красавіка 1996 году ў Memorial Hospital ў Судубры, Антар'ё адыйшоў на вечны супак наш съцілы й добрага харектару суродчік Рыгор Гарадзейчык.

Р. Гарадзейчык нарадзіўся 1924 году ў вёсцы Гашчава калія Косава на Палесі. Пасылья вайны ён апінгнуўся на заходзе, потым выехаў да Канады і праз 34 гады працеваў у капальні Inco Creighton Mine ў Судубры.

Тут ён ажааніўся з мілай жанчынай украінкай Атылія з дому Васількоўская, якая не перашкаджала яму быць беларусам. Рыгор быў добрым і шчырым беларусам і ніколі не адмалюйся з ахвярамі на БАПЦ і на грамадзікі мэты., калі парафія ці ЗБК да яго з'яўрталіся.

Рыгор Гарадзейчык

Пакойны заставіў у смутку жонку Атылію, дачку Галену з мужыком Робэртам, два сыны; Міхася з жонкай Паліяня, і Сыцялану з жонкай Тацей і трохунку; Андрэя, Пётру і Джоел..

Няхай будзе яму мяккай новай Бацькаўшчыны канадская зямля.

Вернікі парафії Св. Кірылы Тураўскага выказаюць спачуваны смутку для сям'і пакойнага

Вечная памяць!

РАСКЛАД ВЯЛІКОДНЫХ БАГАСЛУЖБАЎ

7 красавіка Вербная Нядзеля

10-я гадз. рана Св. Літургія

11 красавіка чацвер. Пакуты Госпадавы 6-я гадз. увечары чытаньне 12 Дабравесцьця

12 красавіка пятніца. 3-я гадз. папаўдні. Вынас Св. Плашчаніцы.

13 красавіка събота. 9-я гадз. рана. Вячорня са Св. Літургіяй

11-я гадз. перед поўначчу Паўночнія. Адразу пасылья Паўночні пачынаюцца вялікодныя багаслужбы: Ютраня, Часы і Св. Літургія.

УВАГА: Тыя, што прыпазыніліся са словедзьдзю, змогуць паспавяданца на Вербную Нядзелю, у Вялікую Сыботу рана, у Вялікую Сыботу перед Паўночнай і на Вялікдень ў часе перапынку паміж Ютраняй і Св. Літургіяй на Вялікадні.

ANNUAL MEETING AND MEETING OF THE BOARD OF DIRECTORS OF THE CANADIAN RELIEF FUND FOR CHERNOBYL VICTIMS IN BELARUS

For the fifth time Canadians of different ethnic backgrounds got together for the Annual Meeting of the Fund to discuss work done, to plan for the future and to elect a new Board of Directors. Meeting was held on October 14, 1995 in Hull, Que., just across the river from Ottawa. This year the meeting had more people attending than

ever before and also, thanks to the technical marvel of telecommunication, members from British Columbia by telecommunication. This is the 21st century in practice. At present, the Fund is active from the Atlantic across Canada to the Pacific and is helping victims of Chernobyl disaster in Belarus. Newspapers in Belarus hardly ever give a mention to the activities of Canadian Fund for the Victims of Chernobyl regardless of the assistance of the Fund to Belarus that has long past the million dollars worth of charity.

Before the Annual Meeting the Board of Directors held its own meeting to discuss the agenda of the Annual Meeting, to discuss the agenda for the next period of activities, the acceptance of new members and to discuss reports to the Annual Meeting.

Before I will report on the Annual Meeting, it would be proper to assess the history and activities of the Fund. The idea to establish the Canadian Relief Fund for Chernobyl Victims in Belarus came from Mrs. Joanna Survilla, Mrs. Pauline Paskievich and Dr. Zina Gimpilevitch in 1988 and they accomplished it by enrolling into the organization Rt. Rev. Archbishop Mikaly of the BAOC, Dr. B. Ragula, Mr. Janka Survilla, Dr. Raisa Zuk-Hryskievic and Mr. Mikola Ganko. In 1989 the Fund was incorporated and begun its activities. The budget for the first year was approximately \$500.00 but for 1994 it was \$374,892.00. In first year of its existence the Fund had 8 voting members, and in 1995 95 voting members. In 1991 the Fund brought over 50 children from Belarus for recuperation in Canada with 50 Canadian families participating, and in 1995 the Fund brought over 400 children from Chernobyl zone in Belarus with the participation of over 600 Canadian families. Besides the Children's Program, the Fund has a program of Doctors exchange, the acquisition and sending to Belarus of medical equipment and medicines. Thanks to the efforts of the members of the Fund the program was started for children's dentistry in Belarus in conjunction with Western University in London, Ontario, Canada and the Belarusian Dentistry Institute in Minsk, Belarus. The Program is now under way and it is working independently of the Fund.

The Annual Meeting began on time and immediately the Members from BC were connected up by telecommunication and took on active part in the Meeting. President of the Fund Mrs. Joanna Survilla, presided over the Meeting and conducted it with a professional touch, except on very few occasions, when older members were forgetting about microphones and were leaving members in BC in the dark until

they were intervened by Mr. A. Kovalenko. From the reports it was obvious, that the executive of the Fund is too small and not all roles were adequately manned to fulfill the requirements of the membership and different situations. Some members of the Board simply were burnt out by the end of the year. But one must say, regardless of all shortcomings, all necessary work was done, all obligations were fulfilled. Finances were gathered and used for the purposes indicated, only 9% of the funds was used for administrative purposes. All work of the members, supporters and members of the Board of Directors was done on a voluntary basis without any pay. One person was hired for the administrative work with the conjunction with the arrival of the children from Belarus. At the appropriate time in the Meeting new members of the Fund were introduced. Those are the people, who have proven themselves with work and devotion to the cause and now are full voting members. After the reports of the Executive and discussions and acceptance of the agenda for the future, elections were held for the new members of the Board of Directors. Directors are elected for two years. As was mentioned before the next Board of Directors is enlarged to 15 members to compensate for the work load, 12 members are elected and three are appointed by the regions. The new Board of Directors is as follow: President - Mrs. Joanna Survilla, Vice-president and Liaison with Organizations in Belarus - Dr. Zinaida Gimpilevich, Secretary of the Board - Mrs. Pauline Smith-Paskievich, Treasurer - Ken Pope, Children's Program - Mrs. Lyse Chasse, Doctors Program - Dr. Borys Ragula, Funds Rising - Prof. Charles Ruud, Orphans Program - Rev. Jim Baldwin, Liaison with Belarus regarding Medical program - Mr. Mykola Ganko, Communication and Information - Mr. Alex Kowalenko, Medical and Medicine Program - Mrs. Linda Brunet and Mr. Tom Goving - temporary without portfolio. Three regional members, one each from British Columbia, one from Atlantic Region and one from Quebec will be added with cooperation with regional councils.

In our plans for the future there was some adjustments made with regards to the administrative character and also a resolution was adopted to continue all existing programs and strive to mobilize new members and supporters, not only persons but organizations and companies. The Annual Meeting was adjourned on a very optimistic and upbeat note.

After the Annual Meeting the Board of Directors held a short meeting to resolve urgent administrative matters.

The Author of this short article, after long day of meetings and deliberations while driving through rain, set out for home. At the halfway point of the trip one hospitable Belarusian family was awaiting and worrying because their guest was over one hour late due to inclement weather. Overnight rest was very welcome. Next day, on the second leg of the journey, different thoughts was coming to my mind. Thoughts of the work to be accomplished, work to be done. Yes, we Belarusans work for our people, work to save some Belarusian Children, to save our nation. The readers of this article, from the names they have encountered, must have guessed, that the majority of names are Anglo-Saxon or French. What inspires those people to work hard and give financial sacrifices. According to preliminary reports in 1995 \$400,000.00 were required to carry on the work of the Fund. Funds were donated by the members and supporters and planned work was completed. That is real hard work and dedication. Who are those people? Who are they? They are teachers and medical doctors, nurses and housewives, they are pensioners and office workers, they are lawyers and military people, they are professors and clergy, they are very ordinary Canadian families, who in the majority have their own children and who do understand the tragedy of Belarus and the plea of Belarusian Children much more than leaders of the Republic of Belarus. They do not wait for applause and medals, as one Belarusian representative says in conversations with the members of the Fund. These are people who are used to doing good, to be charitable to those in need and are not looking for any medals or rewards. Their reward is a child's smile, a tender kiss or a small handshake from frail hands with the host at the end of a vacation in Canada. From time to time they receive a short letter in an unfamiliar language, when a little one finally realizes what did really happen in far away Canada. Let those lines be their reward and a word of appreciation from all of those, who until now, did not personally say! Thank You Canada and Canadians.

Mikola Ganko

«Пастыр Добры аддае жыцьё сваё за авечкі; а найміт, ня пастыр, якому авечкі не свае, бачыць, як воўк падыха-дзіць, і пакідае авечкі і ўлякае, і воўк рабуе авечкі і разганяе іх; а найміт улякае, бо найміт і на дбае пра авечкі». (Ян 10:11-13) — Пераклад Б. Сёмухі.